

Hodnocení: 1. porozumění textu body:.....
2. úvaha/výklad na dané téma body:.....

body celkem:..... Hodnotil:

1. Pozorně si přečtěte následující text:

Dříve než budeme zkoumat, která metoda se hodí ke studiu sociálních faktů, je důležité vědět, které fakty tak označujeme. Otázka je tím naléhavější, poněvadž se užívá tohoto označení bez valné přesnosti. Užívá se ho zběžně k označení téměř všech faktů ve společnosti, jestliže jen projevují v jisté všeobecnosti nějaký společenský zájem. V tomto smyslu však není takřka lidských událostí, které by nemohly být zvány společenskými. Každý jednotlivec pije, spí, jí, uvažuje a společnost má zájem na tom, aby tyto činnosti probíhaly pravidelně. Kdyby tedy tyto fakty byly sociální, pak by sociologie neměla svého vlastního předmětu a její obor by spadal v jedno s oborem biologie a psychologie. Ale ve skutečnosti je v každé společnosti určitá skupina faktů, které se liší ostrými rysy od faktů studovaných ostatními vědami přírodními.

Konám-li úkol bratra, manžela nebo občana, provádím-li sjednané závazky, pak plním povinnosti, jež jsou stanoveny mimo mne a moje činy, v právu a mravech. I když se shodují s mými vlastními city a i když cítím uvnitř jejich skutečnost, tato skutečnost je přeci jen objektivní, neboť nevytvořil jsem tyto povinnosti já, nýbrž přijal jsem je výchovou. Kolikrát ostatně se stává, že si nejsme vědomi podrobností závazků a že abychom je poznali, musíme sáhnout k zákoníku a jeho oprávněným vykladačům. Právě tak nalezl věřící věroučné články i zvyklosti svého náboženského života již hotové při narození; byly-li tu před ním, je to tím, že existují mimo něho. Soustava značek, jíž užívám k vyjádření svých myšlenek, soustava peněžní, jíž užívám k placení svých dluhů, úvěrové prostředky, kterých užívám ve svých obchodních stycích, zvyklosti, jichž se přidržuji ve svém povolání, působí nezávisle na tom, zda jich užívám. (...) Jsou to tedy druhy jednání, myšlení a cítění, které mají tu pozoruhodnou vlastnost, že existují mimo individuální vědomí.

Tyto typy počínání nebo myšlení nejen že existují mimo jedince, nýbrž jsou nadány silou rozkazovací a utlačivou, kterou se mu vnucují, ať již chce či ne. Když se jim ovšem dobrovolně přizpůsobím, pak tento tlak není vůbec cítit nebo velmi málo, ježto je zbytečný. Tlak je však nicméně podstatným znakem těchto faktů a důkazem toho je, že se projeví, jakmile se pokusím o odpor. (...) Nejsem nucen mluvit francouzsky se svými krajany, ani užívat zákonitých mincí; ale je nemožné, abych jednal jinak. Kdybych se pokusil vyhnout se této nutnosti, můj pokus by žalostně ztroskotal.

Odpovězte na následující otázky:

1. Jakými dvěma základními charakteristikami se vyznačují sociální fakty (napište):

a).....

b).....

2. Uveďte konkrétní příklad nějakého sociálního faktu (napište):.....

3. Kdo je autorem výše uvedeného textu (napište):.....

2. Napište úvahu nebo výklad na téma “Generace a generační rozdíly“ (v rozsahu 1 stránky – pokračujte na zadní straně listu; pište čitelně!).

Poznámka: V této úloze máte na vybranou. Můžete se rozhodnout zpracovat dané téma buď formou úvahy nebo formou výkladu. V každém případě jste však povinni uvést, pro jakou formu jste se rozhodli, a tu pak při psaní své práce respektovat.